

LIGJ
Nr. 42/2016

PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE RUMANISË PËR MBROJTJEN SHOQËRORE

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1 dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Rumanisë për mbrojtjen shoqërore.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 14.4.2016

Shpallur me dekretin nr. 9553, datë 3.5.2016, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bujar Nishani

MARRËVESHJE
NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE RUMANISË PËR MBROJTJEN SHOQËRORE

Republika e Shqipërisë dhe Rumania, më poshtë të quajtura “Palë Kontraktuese”,
të nxitura nga dëshira për të rregulluar dhe zhvilluar marrëdhëniet ndërmjet dy shteteve në fushën e mbrojtjes shoqërore,
kanë rënë dakord si më poshtë:

PJESA I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Përkufizime

1. Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, termat dhe shprehjet e mëposhtme nënkuptojnë:

a) “Territor”

- Për Republikën e Shqipërisë, i gjithë territori shtetëror i Republikës së Shqipërisë, duke përfshirë ujërat territoriale dhe hapësirën ajrore mbi të, ku Republika e Shqipërisë ushtron sovranitetin e vet, si dhe zonën kufitare, ndarjen tokësore dhe zonën e përcaktuar ekonomike, ku Republika e Shqipërisë ushtron të drejtat sovrane dhe juridiksionin e vet, në përputhje me ligjet e saj dhe me rregullat e parimet e së drejtës ndërkombëtare.

- Për Rumaninë, i gjithë territori shtetëror i Rumanisë, duke përfshirë ujërat territoriale dhe hapësirën ajrore mbi të, ku Rumania ushtron sovranitetin e vet, si dhe zonën kufitare, ndarjen tokësore dhe zonën e përcaktuar ekonomike, ku Rumania ushtron të drejtat sovrane dhe juridiksionin e vet, në përputhje me ligjet e saj dhe me rregullat e parimet e së drejtës ndërkombëtare.

b) “Legjislacion”, ligjet dhe rregullat në lidhje me mbrojtjen shoqërore, të përcaktuara në

nenin 2;

- c) “Autoritet kompetent”, ministritë përgjegjëse për fushat e parashikuar në nenin 2;
- d) “Institucion”, organi apo autoriteti përgjegjës për zbatimin e legjislacionit në fushën e mbrojtjes shoqërore, të parashikuar në nenin 2;
- e) “Institucion kompetent”, institucioni në të cilin personi është i siguruar në kohën e paraqitjes së kërkesës për përfitime apo institucioni që i ka njohur personit të drejtën për përfitime apo do t’i njihë të drejtën për përfitime apo institucioni i caktuar nga autoriteti kompetent;
- f) “Organ ndërlidhës”, institucionet e caktuara nga autoritetet kompetente për të siguruar lidhje të drejtpërdrejta për qëllim të kësaj Marrëveshjeje;
- g) “Përfitim në natyrë”, kujdesi shëndetësor, medikamentet dhe pajisjet mjekësore, sipas legjislacionit të përmendur në nenin 2;
- h) “Përfitim në para”, pensionet, pagesat, dëmshpërblimet dhe përfitimet e tjera në para, si dhe të gjitha kompensimet e tyre, shtesat, rritjet dhe ndryshimet në përputhje me legjislacionin e përcaktuar në nenin 2;
 - i) “Vendbanim”, vendbanimi i zakonshëm;
 - j) “Qëndrim”, vendbanimi i përkohshëm;
- k) “Periudhë sigurimi”, periudhat e kontributit dhe periudhat e barasvlershme të plotësuar sipas legjislacionit të secilës Palë Kontraktuese;
- l) “Person i siguruar”, personi që është apo ka qenë subjekt i legjislacionit të përmendur në nenin 2.

2. Termat dhe shprehjet e tjera që janë përdorur në këtë Marrëveshje kanë kuptimet e përcaktuara për to në legjislacionin e zbatuar prej secilës Palë Kontraktuese.

Neni 2

Hapësira materiale

1. Kjo Marrëveshje zbatohet:
 - a) për Rumaninë, për legjislacionin që rregullon:
 - 1) dëmshpërblimin për paaftësi të për-kohshme në punë si pasojë e sëmundjeve të përgjithshme apo dëmtimeve të shkaktuara jashtë vendit të punës;
 - 2) trajtimin për barrëlindje;
 - 3) pensionet e pleqërisë, pensionet e invalid-ditetit dhe pensionet familjare;
 - 4) pagesat për vdekje.
 - 5) përfitimet në natyrë dhe në para në rast sëmundjeje dhe barrëlindjeje;
 - 6) përfitimet në natyrë dhe në para në rast aksidentesh në punë dhe sëmundjesh profesionale.
 - b) për Republikën e Shqipërisë, për legjislacionin që rregullon:

Skemën e detyrueshme të sigurimeve shoqërore,

 - i) përfitimet për sëmundje në para për personat e punësuar;
 - ii) përfitimet për barrëlindje në para për personat e punësuar dhe të vetëpunësuar, si dhe për punëdhënësit;
 - iii) përfitimet për aksidente në punë dhe sëmundje profesionale për personat e punësuar;
 - iv) pensionet e pleqërisë, të invaliditetit dhe pensionet familjare për personat e punësuar, të vetëpunësuar, si dhe për punëdhënësit.

Në lidhje me skemën e detyrueshme të sigurimeve shëndetësore:

 - i) përfitimet në natyrë të skemës së detyrueshme të sigurimeve shëndetësore.
2. Kjo Marrëveshje zbatohet, gjithashtu, për të gjitha dispozitat ligjore që kodifikojnë, zëvendësojnë, amendojnë apo plotësojnë legjislacionin e specifikuar në paragrafin 1 të këtij neni.
3. Nëse autoritetet kompetente nuk bien dakord ndryshe, kjo Marrëveshje nuk zbatohet për legjislacionin që parashikon një skemë të re të mbrojtjes shoqërore.

Neni 3

Hapësira personale

Kjo Marrëveshje zbatohet për të gjithë personat që janë apo kanë qenë subjekt i legjislacionit të njëjës apo të të dyja Palëve Kontraktuese, si dhe për personat e tjerë në masën që të drejtat e tyre rrjedhin nga këta persona.

Neni 4

Trajtimi i barabartë

Nëse nuk parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, personat që janë apo kanë qenë subjekt i legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese, kur janë rezidentë në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, kanë të njëjtat të drejta dhe detyrime në bazë të legjislacionit të kësaj Pale Kontraktuese si të jenë shtetas të saj.

Neni 5

Transferimi i përfitimeve

1. Nëse nuk parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, ndonjë dispozitë e legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese, e cila njeh të drejtat dhe kryen pagesën e përfitimeve me kusht rezidencën në territorin e saj, nuk zbatohet nëse personi është rezident në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

2. Dispozitat e paragrafit 1 nuk zbatohen për përfitimet në para për paaftësi të përkohshme në punë dhe për përfitime të veçanta jokontributive në para.

Neni 6

Shmangia e mbivendosjes së përfitimeve

1. Kjo Marrëveshje nuk mund të parashikojë apo të ruajë të drejtën për dy apo më shumë përfitime që mbulojnë të njëjtin risk të dhënë për të njëjtën periudhë sigurimi.

2. Dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni nuk zbatohen për përfitimet që lidhen me invaliditetin, pleqërinë, humbjen e mbajtësit të familjes apo me sëmundjet profesionale, të cilat paguhen nga institucionet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese, në përputhje me dispozitat e nenit 19 dhe nenit 24/b.

PJESA II

LEGJISLACIONI NË FUQI

Neni 7

Rregulla të përgjithshme

Nëse nuk parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje:

1. Personat që janë të punësuar në territorin e njëjës Palë Kontraktuese janë subjekt vetëm i legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese, edhe nëse ata kanë rezidencën në territorin e Palës tjetër Kontraktuese apo nëse punëdhënësi ka rezidencën e vet apo zyrat qendrore në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

2. Të vetëpunësuarit që kryejnë aktivitete në territorin e një Pale Kontraktuese janë subjekt i legjislacionit të kësaj Pale Kontraktuese, edhe nëse ata kanë rezidencën në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

3. Punonjësit e shërbimit civil dhe personeli ekuivalent janë subjekt i legjislacionit të Palës Kontraktuese në administratën e së cilës janë punësuar.

Neni 8

Kryerja e aktiviteteve nga personat e punësuar dhe/ose të vetëpunësuar në territorin e të dyja Palëve Kontraktuese

1. Një person që kryen aktivitete të njëkohshme si person i punësuar në territorin e të dyja Palëve Kontraktuese është subjekt vetëm i legjislacionit të Palës Kontraktuese, në territorin e së

cilës ai/ajo ka vendin e tij/saj të banimit, me përjashtim të rasteve të përcaktuara në nenin 9.

2. Një person që kryen një aktivitet si person i punësuar në territorin e një Pale Kontraktuese, si dhe një aktivitet si person i vetëpunësuar në territorin e Palës tjetër Kontraktuese është subjekt i legjislacionit të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës ai/ajo kryen aktivitetin e tij/saj si person i punësuar.

3. Një person që kryen aktivitete vetëpunësimi të njëkohshme në territorin e të dyja Palëve Kontraktuese është subjekt vetëm i legjislacionit të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës ai/ajo ka vendbanimin e tij/saj.

Neni 9

Punonjësit e dërguar me punë

1. Një person që është i punësuar në territorin e një Pale Kontraktuese dhe që dërgohet nga punëdhënësi i tij në territorin e Palës tjetër Kontraktuese për të kryer një aktivitet të caktuar në emër të atij punëdhënësi, do të vazhdojë të jetë subjekt i legjislacionit të Palës Kontraktuese të parë gjatë kohës së atij aktiviteti, me kusht që kohëzgjatja e parashikuar e aktivitetit të mos kalojë një periudhë prej 12 muajsh.

2. Një person që është zakonisht i vetë-punësuar në territorin e një Palë Kontraktuese dhe që kryen aktivitet në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, vazhdon të jetë subjekt i legjislacionit të Palës Kontraktuese të parë, me kusht që kohëzgjatja e parashikuar e këtij aktiviteti të mos kalojë një periudhë prej 12 muajsh.

3. Nëse kohëzgjatja e aktivitetit kalon 12 muaj, me kërkesën e përbashkët të punëmarrësit dhe të punëdhënësit ose të vetëpunësuarit, legjislacioni i Palës së parë Kontraktuese vazhdon të zbatohet për një periudhë maksimale prej 12 muajsh, me pëlqimin e autoritetit kompetent apo të institucionit të caktuar të Palës tjetër Kontraktuese. Ky pëlqim duhet të kërkohej para skadimit të periudhës fillestare prej 12 muajsh.

Neni 10

Personeli i ndërmarrjeve të transportit ndërkombëtar

1. Një person që është i punësuar nga një ndërmarrje transporti ndërkombëtar, e cila e ka zyrën e saj të regjistruar në territorin e një Palë Kontraktuese dhe menaxhon me qira, me shpërblim ose për llogari të vet, shërbime të transportit ndërkombëtar për pasagjerë ose mallra në rrugë hekurudhore, automobilistike, ajrore apo rrugë detare të brendshme, është subjekt i legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese. Megjithatë:

i) një person i punësuar nga një degë apo përfaqësi e përhershme e ndërmarrjes së sipërmendur është subjekt i legjislacionit të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës ndodhet kjo degë ose përfaqësi e përhershme;

ii) një person që është i punësuar kryesisht në territorin e Palës Kontraktuese në të cilën banon, është subjekt i legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese edhe nëse ndërmarrja që e ka punësuar atë nuk ka zyrë të regjistruar, degë apo përfaqësi të përhershme në territorin e saj.

Neni 11

Anëtarët e ekipazhit të anijeve

Një person që është i punësuar në bordin e një anijeje që lundron me flamurin e një Pale Kontraktuese është subjekt i legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese.

Neni 12

Anëtarët e misioneve diplomatike dhe zyrave konsullore

Anëtarët e misioneve diplomatike dhe zyrave konsullore, si dhe personat e punësuar në shërbimin privat të anëtarëve të këtyre misioneve apo zyrave janë subjekt i dispozitave përkatëse të Konventës së Vjenës për marrëdhëniet diplomatike, të datës 18 prill 1961 dhe Konventës së

Vjenës për marrëdhëniet konsullore, të datës 24 prill 1963.

Neni 13

Përfjashtime nga dispozitat e neneve 7 deri 12

Autoritetet kompetente mund të bien dakord për përfjashtime nga dispozitat e neneve 7–12 në interes të cilitdo personi ose kategorie personash, me kusht që personi ose personat në fjalë të jenë subjekt i legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese.

PJESA III

DISPOZITA TË VEÇANTA NË LIDHJE ME KATEGORITË E NDRYSHME TË PËRFITIMEVE

KAPITULLI 1

PËRFITIMET PËR SËMUNDJE DHE BARRËLINDJE

Neni 14

Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Nëse legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon të drejtën për përfitime me plotësimin e periudhave të sigurimit, institucioni kompetent i kësaj Palë Kontraktuese merr parasysh, në masën e nevojshme, periudhat e sigurimit të plotësuara në bazë të legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, në masën që ato nuk mbivendosen, sikur ato të ishin periudha sigurimi të plotësuara sipas legjislacionit të Palës së parë Kontraktuese.

2. Sa i përket lindjes të së drejtës për përfitime në para në rast sëmundjeje dhe barrëlindjeje, bashkimi i përmendur në paragrafin 1 të këtij neni bëhet vetëm nëse personi i interesuar ka kryer një punë fitimprurëse në territorin e Palës Kontraktuese ku është bërë aplikimi.

Neni 15

Përfitimet në rast qëndrimi dhe banimi në territorin e Palës tjetër Kontraktuese

1. Personat që plotësojnë kushtet për lindjen e së drejtës për përfitime sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese dhe gjendja e të cilëve kërkon në mënyrë urgjente dhënien e përfitimeve në natyrë, gjatë qëndrimit apo banimit të tyre në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, marrin përfitime në natyrë, me kusht që shpenzimet përkatëse të mbulohen nga institucioni kompetent sipas dispozitave të legjislacionit që institucioni i vendit të qëndrimit ose të banimit zbaton.

2. Përfitimet në para paguhen nga institucioni kompetent, në përputhje me dispozitat e legjislacionit që ai zbaton.

Neni 16

Rimbursimi

1. Institucioni kompetent rimbursion shumën aktuale të përfitimeve në natyrë, të dhënë në emër të tij, sipas dispozitave të nenit 15 nga institucioni i vendit të qëndrimit apo banimit, përveç shpenzimeve administrative.

2. Shuma aktuale e përfitimeve të kërkuara nga institucioni kompetent për rimbursim llogaritet nga institucioni që jep përfitimet, në nivelin e çmimeve të përdorura për personat e siguruar të vendit të vet.

3. Autoritetet kompetente apo organet ndërlidhëse të të dyja Palëve Kontraktuese mund të bien dakord për rregullime të tjera për rimbursimin e shpenzimeve apo heqjen dorë nga rimbursimi i shpenzimeve ndërmjet institucioneve.

KAPITULLI 2 PËR FITIMET E PLEQËRISË, TË INVALIDITETIT DHE FAMILJAR

Neni 17

Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Kur legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen e përfitimit me plotësimin e periudhave të sigurimit, institucioni që zbaton këtë legjislacion merr parasysh, në masën e nevojshme, periudhat e sigurimit të plotësuara sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, në masën që ato nuk mbivendosen, sikur ato të ishin periudha të plotësuara në bazë të legjislacionit të Palës së parë.

2. Kur legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon dhënien e përfitimeve të caktuara me plotësimin e një periudhe të caktuar në një profesion të mbuluar nga një skemë e veçantë ose në një profesion apo punësim të veçantë, për përcaktimin e lindjes të së drejtës për këto përfitime, merren parasysh vetëm periudhat e plotësuara në bazë të skemës përkatëse ose në mungesë të një skeme të tillë, periudhat e plotësuara në të njëjtin profesion apo punësim, sipas rastit, në bazë të legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese.

3. Kur legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese parashikon se periudha e pagesës së një pensioni është e vlefshme për përcaktimin e së drejtës për një përfitim, institucioni kompetent i asaj Palë Kontraktuese, për këtë qëllim, merr parasysh çdo periudhë gjatë së cilës paguhet një pension në bazë të legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 18

Bashkimi i periudhave të sigurimit të plotësuara sipas legjislacionit të një shteti të tretë

Nëse një person nuk fiton të drejtën për një përfitim, duke marrë parasysh periudhat e sigurimit të plotësuara sipas legjislacionit të të dyja Palëve Kontraktuese, e drejta për këtë përfitim përcaktohet nga bashkimi i këtyre periudhave me periudhat e sigurimit të plotësuara në territorin e një shteti të tretë me të cilin të dyja Palët Kontraktuese kanë një marrëveshje për mbrojtjen shoqërore, e cila parashikon bashkimin e periudhave të sigurimit.

Neni 19

Dhënia e përfitimit dhe llogaritja e tij (llogaritja “pro rata temporis”)

1. Kur një person, në vazhdimësi ose ndryshe, ka qenë subjekt i legjislacionit të të dyja Palëve Kontraktuese, institucioni i secilës Palë Kontraktuese përcakton, në përputhje me legjislacionin që ai zbaton, nëse ky person apo pasardhësit e tij kanë fituar të drejtën për përfitime, duke pasur parasysh, sipas rastit, dispozitat e nenit 17.

2. Kur personi i interesuar ka fituar të drejtën për përfitime sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese, pa marrë parasysh dispozitat e nenit 17, institucioni kompetent i asaj Palë Kontraktuese llogarit përfitimet vetëm në bazë të periudhave të plotësuara sipas legjislacionit që zbaton.

3. Kur personi i interesuar ka fituar të drejtën për përfitime sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese, vetëm në përputhje me dispozitat e nenit 17, institucioni kompetent i kësaj Palë Kontraktuese llogarit përfitimet si më poshtë:

a) llogaritet shuma teorike e përfitimeve që do të paguheshin sikur të gjitha periudhat të jenë plotësuara në bazë të legjislacionit të zbatuar nga ky institucion;

b) megjithatë, në rastin e përfitimeve, shuma e të cilave nuk varet nga kohëzgjatja e periudhave të plotësuara, kjo shumë merret që të jetë shuma teorike e përmendur në nënparagrafin “a”;

c) institucioni kompetent më pas llogarit shumën aktuale të përfitimit që i paguhet personit në fjalë, në bazë të shumës teorike të llogaritur në përputhje me dispozitat e nënparagrafit “a” ose të nënparagrafit “b” të këtij paragrafi, siç është e nevojshme dhe në raport me lidhjen midis

periudhave të plotësuara para rastit në fjalë në bazë të legjislacionit që ai zbaton dhe totalit të periudhave të plotësuara para rastit në fjalë në bazë të legjislacioneve të të dyja Palëve Kontraktuese;

d) nëse numri i përgjithshëm i periudhave të plotësuara sipas legjislacionit të të dyja Palëve Kontraktuese para rastit në fjalë, e kalon periudhën maksimale të kërkuar nga legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese për marrjen e një përfitimi të plotë, institucioni i asaj Palë Kontraktuese, kur zbaton dispozitat e nënparagrafit “a” të këtij paragrafi, e merr parasysh këtë periudhë maksimale në vend të totalit të periudhave të specifikuar, sidoqoftë pa qenë i detyruar të japë përfitim më të madh sesa përfitimi i plotë i parashikuar në legjislacionin që zbaton.

4. Kur shuma e përfitimit llogaritet në bazë të numrit të pasardhësve të atij personi, institucioni kompetent merr parasysh pasardhësit që kanë vendbanimin ose qëndrojnë në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 20

Periudhat e sigurimit më pak se një vit

1. Pavarësisht nga dispozitat e nenit 19, kur kohëzgjatja e përgjithshme e periudhave të sigurimit të plotësuara sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese është më pak se një vit dhe kur vetëm në bazë të kësaj periudhe nuk ka të drejtë të përfitojë sipas atij legjislacioni, institucioni i asaj Palë Kontraktuese nuk është i detyruar të japë përfitime në lidhje me kohëzgjatjen në fjalë.

2. Periudhat e sigurimit, e përmendur në paragrafin 1 të këtij neni, merren parasysh nga institucioni i Palës tjetër Kontraktuese për qëllime të zbatimit të dispozitave të nenit 19, sikur këto periudha të ishin plotësuar sipas legjislacionit që zbaton, me përjashtim të dispozitave të paragrafit 3/c të nenit 19.

KAPITULLI 3

PËRFITIMET NË RAST AKSIDENTI NË PUNË DHE SËMUNDJEJE PROFESIONALE

Neni 21

Përfitimet në natyrë

1. Përfitimet në natyrë në rast aksidenti në punë dhe sëmundjeje profesionale për personin e siguruar që ka fituar të drejtën e përfitimit, në përputhje me legjislacionin e njëjës Palë Kontraktuese mbulohen nga shpenzimet e institucionit kompetent dhe kryhen nga institucioni i vendit të qëndrimit apo banimit sipas dispozitave të legjislacionit që zbaton.

2. Dhënia e protezave, pajisjeve mjekësore dhe e përfitimeve të tjera thelbësore në natyrë miratohet paraprakisht nga institucioni kompetent, nëse dhënia e përfitimit nuk mund të shtyhet pa rrezikuar seriozisht jetën apo shëndetin e personit në fjalë.

3. Për rimbursimin e kostove aktuale të përfitimeve në natyrë të përmendura në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, zbatohen dispozitat e nenit 16 të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 22

Përfitimet në para

Përfitimet në para paguhen nga institucioni kompetent, në përputhje me dispozitat e legjislacionit që zbaton.

Neni 23

Ekspozimi ndaj të njëjta rasteve në të dyja Palët Kontraktuese

1. Nëse një person i siguruar tek i cili është zhvilluar një sëmundje profesionale, sipas legjislacionit të të dyja Palëve Kontraktuese, ka ushtruar një aktivitet që ka gjasa të ketë shkaktuar këtë sëmundje profesionale, përfitimet që vetë personi ose pasardhësit e tij mund të kërkojnë jepen ekskluzivisht sipas legjislacionit të Palës Kontraktuese të fundit, në territorin e së cilës personi ka ushtruar këtë aktivitet me gjasa të ketë shkaktuar sëmundjen profesionale, madje edhe

nëse plotësohen kërkesat e legjislacionit të të dy Palëve Kontraktuese në përputhje me dispozitat e paragrafëve 2–4 të këtij neni, sipas rastit.

2. Nëse legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen e së drejtës për përfitime me diagnostikimin e sëmundjes në fjalë së pari në territorin e vet, ky kusht konsiderohet i përmbu-shur, nëse diagnoza është përcaktuar në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

3. Nëse legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen e së drejtës për përfitime me diagnostikimin e sëmundjes në një periudhë të caktuar nga ndërprerja e veprimtarisë profesionale që mund të ketë shkaktuar riskun, institucioni kompetent, nëse është e nevojshme, merr parasysh çdo aktivitet që mund të shkaktojë rreziqe të ngjashme, të kryer sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese.

4. Nëse legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen e së drejtës për përfitime me kryerjen për një periudhë të caktuar të një aktiviteti që mund të ketë shkaktuar sëmundjen, për llogaritjen e përfitimeve atje, merren, gjithashtu, parasysh periudhat gjatë të cilave është kryer një aktivitet i tillë në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 24

Dhënia e përfitimeve në rast të përkeqësimit të një sëmundjeje profesionale

Nëse sëmundja profesionale e një personi të siguar, i cili ka marrë apo merr përfitime sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese, përkeqësohet, zbatohen dispozitat e mëposhtme:

a) nëse personi në fjalë, sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, nuk ka ushtruar një profesion që mund të shkaktojë apo të përkeqësojë sëmundjen në fjalë, institucioni kompetent i Palës së parë Kontraktuese mbulon koston e përfitimeve, duke marrë parasysh përkeqësimin, në përputhje me legjislacionin që ai zbaton;

b) nëse sëmundja profesionale përkeqësohet si pasojë e kryerjes në territorin e Palës tjetër Kontraktuese të një veprimtarie që mund të shkaktojë rreziqe të ngjashme, institucioni kompetent i Palës Kontraktuese të parë mbulon koston e përfitimeve, duke mos marrë parasysh përkeqësimin, në përputhje me dispozitat e legjislacionit që zbaton. Institucioni kompetent i Palës tjetër Kontraktuese jep një shtesë për personin, shuma e së cilës është e barabartë me diferencën e vlerës së përfitimeve pas përkeqë-simit dhe vlerës së përfitimeve që do të jepeshin përpara përkeqësimit, në përputhje me dispozitat e legjislacionit që zbaton, nëse sëmundja përkatëse do të ishte shkaktuar në bazë të legjislacionit të kësaj Palë Kontraktuese.

KAPITULLI 4

PAGESA PËR VDEKJE

Neni 25

Bashkimi i periudhave të sigurimit dhe dhënia e pagesave për vdekje

1. Nëse legjislacioni i njëjës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen e së drejtës për përfitime me plotësimin e periudhave të sigurimit, institucioni kompetent i asaj Palë Kontraktuese, merr parasysh në masën e kërkuar periudhat e sigurimit të plotësuara në bazë të legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, në masën që ato nuk mbivendosen, sikur të ishin periudha të plotësuara sipas legjislacionit të Palës së parë Kontraktuese.

2. Nëse njihet e drejta për një pagesë për vdekje sipas legjislacionit të të dyja Palëve Kontraktuese, pagesa për vdekje paguhet vetëm në bazë të legjislacionit të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës ka ndodhur vdekja.

3. Nëse vdekja nuk ndodh në territorin e njëjës Palë Kontraktuese, pagesa për vdekje kryhet nga institucioni ku personi është siguar së fundmi para vdekjes.

PJESA IV

DISPOZITA TË NDRYSHME

Neni 26

Masat administrative dhe të bashkëpunimit

1. Autoritetet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese vendosin nëpërmjet Marrëveshjes administrative masat e nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.

2. Autoritetet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese përcaktojnë në Marrëveshjen Administrative organet ndërlidhëse, të cilat do të ndihmojnë lehtësimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje.

3. Autoritetet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese i komunikojnë njëra-tjetra, në një kohë sa më të shpejtë, të gjithë informacionin në lidhje me masat e marra nga ana e tyre për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje ose rreth ndryshi-meve në legjislacionin e tyre kombëtar në masën që këto ndryshime ndikojnë në zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.

4. Autoritetet kompetente dhe institucionet e të dyja Palëve Kontraktuese ndihmojnë njëra-tjetrën për çdo çështje që lidhet me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje. Kjo ndihmë jepet pa pagesë.

5. Nëse një person që banon ose qëndron në territorin e njërës Palë Kontraktuese ka kërkuar apo merr përfitim sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese dhe nëse është e nevojshme një ekspertizë mjekësore, institucioni i vendit të banimit ose të qëndrimit të Palës së parë Kontraktuese merr masa për këtë ekspertizë me kërkesë dhe me shpenzimet e institucionit kompetent të Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 27

Përdorimi i gjuhëve zyrtare

1. Për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, autoritetet dhe institucionet e Palëve Kontraktuese mund të komunikojnë me njëra-tjetrën drejtpërdrejt në gjuhët e tyre zyrtare ose në gjuhën angleze.

2. Nuk do të refuzohet asnjë kërkesë apo dokument me arsyetimin se është shkruar në gjuhën zyrtare të Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 28

Përfshirja nga tarifatat dhe vërtetimi

1. Nëse legjislacioni i njërës Palë Kontraktuese parashikon përfshirjen tërësisht ose pjesërisht nga tarifatat ligjore, taksat konsullore apo detyrimet administrative, ky përfshirje zbatohet për certifikatat apo dokumentet e ngjashme të lëshuara nga autoritetet e Palës tjetër Kontraktuese për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje.

2. Të gjitha deklaratat, dokumentet dhe certifikatat e çdo lloji që kërkohet të prodhohen për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, njihen reciprokisht nga të dyja Palët Kontraktuese në mënyrën që ato janë lëshuar nga autoritetet përkatëse dhe përfshihen nga vërtetimi nga ana e autoriteteve diplomatike ose konsullore.

Neni 29

Dorëzimi i një kërkesë, njoftimi apo ankese

1. Kërkesat, njoftimet apo ankesat të cilat, sipas legjislacionit të njërës Palë Kontraktuese, duhet të dorëzohen brenda një periudhe të caktuar kohe te një autoritet apo institucion i kësaj Palë Kontraktuese, e përmbushin këtë kusht, nëse dorëzohen brenda të njëjtës periudhë tek autoritetet apo institucionet përkatëse të Palës tjetër Kontraktuese. Në këtë rast, autoriteti apo institucioni që ka marrë kërkesat, njoftimet apo ankesat i dërgon ato pa vonesë tek autoriteti apo institucioni i Palës së parë Kontraktuese në mënyrë të drejtpërdrejtë ose nëpërmjet organeve ndërlidhëse të Palëve Kontraktuese.

2. Kërkesat, njoftimet apo ankesat sipas legjislacionit të një Palë Kontraktuese konsiderohen kërkesa, njoftime apo ankese për përfitimet perka-tëse, sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese.

3. Data kur këto kërkesa, njoftime apo ankese i dorëzohen një autoriteti ose institucioni të Palës tjetër Kontraktuese konsiderohet të jetë data e dorëzimit tek autoriteti apo institucioni që ka të drejtën e pranimit të këtyre kërkesave, njoftimeve apo ankesave.

Neni 30

Rikthimi i pagesave të tepërta

Kur institucioni i një Pale Kontraktuese ka paguar përfitime për një përfitues në një shumë që kalon atë për të cilën ai/ajo kishte të drejtë, ky institucion, siç parashikohet nga legjislacioni që zbaton, mund t'i kërkojë institucionit të Palës tjetër Kontraktuese që duhet t'i paguajë përfitimet në para përfituesit, të zbresë shumën e tepërt nga shumat që duhet t'i paguhen përfituesit në fjalë. Institucioni i fundit zbret shumën sipas kërkesave dhe kufizimeve, në bazë të të cilave ky kompensim është autorizuar nga legjislacioni që zbaton, sikur këto shuma të ishin paguar më tepër nga ai vetë dhe e transferon shumën e zbritur tek institucioni aplikues.

Neni 31

Procedurat e zbatimit

1. Vendimet gjyqësore të njëres Palë Kontraktuese, si dhe dokumentet e lëshuara nga një autoritet apo institucion i njëres Palë Kontraktuese në lidhje me kontributet e mbrojtjes shoqërore, si dhe kërkesat e tjera njihen në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

2. Njohja mund të refuzohet vetëm nëse është në kundërshtim me rendin publik të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës kërkohet njohja e vendimit ose e dokumentit.

3. Vendimet e marra dhe dokumentet e njohura sipas paragrafit 1 të këtij neni zbatohen në territorin e Palës tjetër Kontraktuese. Procedura e zbatimit do të jetë në përputhje me legjislacionin në territorin e të cilit bëhet zbatimi.

4. Kontributet e papaguara në institucionin e njëres Palë Kontraktuese, në çdo procedurë falimentimi apo përmbarimi në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, kanë përparësi të njëjtë, si dhe borxhet ekuivalente në territorin e asaj Pale Kontraktuese.

Neni 32

Monedha e pagesës

1. Pagesa e çdo përfitimi sipas kësaj Marrëveshjeje mund të bëhet në monedhën e Palës Kontraktuese, institucioni i së cilës jep përfitimet.

2. Nëse një përfitues kërkon që përfitimet t'i paguhen në një monedhë tjetër dhe jo në monedhën zyrtare të Palës Kontraktuese, institucioni kompetent i së cilës paguan përfitimet, risku i këmbimit është kostoja që mbulohet nga përfituesit në fjalë.

3. Monedha dhe metodat e pagesës për shumat që përfaqësojnë rimbursimet e përfitimeve ndërmjet institucioneve vendosen me Marrëveshje Administrative.

Neni 33

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Çdo mosmarrëveshje që mund të lindë në interpretimin apo zbatimin e kësaj Marrëveshjeje zgjidhet me konsultim ndërmjet autoriteteve kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese.

2. Nëse mosmarrëveshjet nuk mund të zgjidhen në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, ato zgjidhen nga Palët Kontraktuese nëpërmjet kanaleve diplomatike.

Neni 34

Shkëmbimi i të dhënave personale

1. Institucionet e të dyja Palëve Kontraktuese autorizohen për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje për të shkëmbyer të dhënat personale, duke përfshirë edhe të dhënat në lidhje me të ardhurat e personave që institucioni i njëres Palë Kontraktuese ka nevojë për zbatimin e legjislacionit të vet.

2. Në komunikimin e këtyre të dhënave, institucioni i një Pale Kontraktuese respekton ligjet dhe rregulloret që lidhen me mbrojtjen e të dhënave personale të kësaj Pale Kontraktuese.

3. Ruajtja, përpunimi dhe shpërndarja e të dhënave personale nga institucioni i Palës Kontraktuese, kur këto të dhëna janë komunikuar, rregullohen me ligje dhe rregullore për mbrojtjen e të dhënave personale të kësaj Pale Kontraktuese.

4. Të dhënat e përmendura në këtë nen konsiderohen konfidenciale dhe përdoren ekskluzivisht për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.

PJESA V
DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 35

Dispozita kalimtare

1. Kjo Marrëveshje nuk jep asnjë të drejtë për ndonjë periudhë para hyrjes së saj në fuqi.
2. Të gjitha periudhat e sigurimit të plotësuara në bazë të legjislacionit të një Pale Kontraktuese para hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje merren parasysh në funksion të përcaktimit të të drejtave që lindin në bazë të dispozitave të kësaj Marrëveshjeje.
3. Në bazë të paragrafit 1 të këtij neni, një e drejtë mund të lindë në bazë të kësaj Marrëveshjeje, madje edhe në lidhje me një rast që ka lindur para hyrjes së saj në fuqi.
4. Çdo përfitim që është vendosur para datës së hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, nuk rillogaritet.

Neni 36

Hyrja në fuqi

1. Kjo Marrëveshje hyn në fuqi në ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe tremujore nga data e njoftimit më të fundit, nëpërmjet të cilit Palët Kontraktuese informojnë njëra-tjetrën për përfundimin e procedurave të brendshme ligjore, të nevojshme për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.
2. Në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, Konventa ndërmjet qeverisë së Republikës Popullore të Rumanisë dhe qeverisë së Republikës Popullore të Shqipërisë për bashkëpunimin në fushën e çështjeve sociale, e nënshkruar në Bukuresht, më 3 maj 1961, shfuqizohet.

Neni 37

Kohëzgjatja

1. Kjo Marrëveshje lidhet për një periudhë të pacaktuar.
2. Secila nga Palët Kontraktuese mund ta denoncojë atë me anë të një njoftimi me shkrim drejtuar Palës tjetër Kontraktuese, të paktën gjashtë muaj para fundit të vitit kalendarik përkatës. Marrëveshja shfuqizohet duke filluar nga dita e parë e vitit të ardhshëm kalendarik.

Neni 38

**Efektet mbi të drejtat e fituara
ose për t'u fituar**

1. Në rast të përfundimit të kësaj Marrëveshjeje, ruhen të drejtat për përfitime të fituara në bazë të dispozitave të saj.
 2. Të drejtat për përfitime në procesin e njohjes se tyre, sipas periudhave para përfundimit të kësaj Marrëveshjeje ruhen dhe kërkesat e paraqitura para përfundimit të kësaj Marrëveshjeje përcaktohen në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.
- Nënshkruar në Bukuresht, më 27 shkurt 2015, në dy kopje origjinale, secila prej tyre në gjuhën shqipe, rumune dhe angleze, ku të gjitha tekstet janë njëlloj autentike. Në rast të mospërputhjeve në interpretimi, do të ketë përparësi versioni në gjuhën angleze.